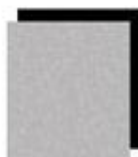

УДК 39

ISSN 1409-6404

**ΕΤΗΟΛΟΓ
ETHNOLOGIST**

16

ΕΤΗΟΛΟΓ	бр. 16	стр. 1 - 240	СКОПЈЕ	2014
---------	--------	--------------	--------	------

УДК 39

ISSN 1409-6404

Издавач:

Македонско етнологско
друштво

Editor:

Association of Ethnologists of
Macedonia

Главена и одговорен уредник:

проф. д-р Анета Светиева

Editor in chief:

Prof. Aneta Svetieva, PhD

Редакција:

проф. д-р Анета Светиева
проф. д-р Мирјана Мирчевска
проф. д-р Зоранчо Малинов
проф. д-р Весна Петреска
доц. д-р Рубин Земон
м-р Елизабета Конеска
Сања Димовска

Editorial board:

Prof. Aneta Svetieva, PhD
Prof. Mirjana Mirchevska, PhD
Prof. Zorancho Malinov, PhD
Prof. Vesna Petreska, PhD
Ass. Prof. Rubin Zemon, PhD
Елизабета Конеска, МА
Sanja Dimovska

Секретар:

Сања Димовска

Secretary:

Sanja Dimovska

Печати:

Алфа 94 МА – Скопје

Printed by:

Alfa 94 MA - Skopje

Тираж:

400

Copy printing:

400

СОДРЖИНА

МАТЕРИЈАЛИ ОД МЕЃУНАРОДНИОТ СИМПОЗИУМ НА ТЕМА: “ЕТНОТУРИЗМОТ И ЕТНОЛОШКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО”, ОДРЖАН НА 12-ТИ СЕПТЕМВРИ 2014 ГОДИНА ВО СКОПЈЕ

СВЕЧЕНО ОТВОРАЊЕ

Поздравен говор на проф. д-р Зоранчо Малинов, Претседател на
Македонското етнологско друштво.....5

Поздравен говор на проф. д-р Љупчо Ристески, Раководител на
Институтот за етнологија и антропологија при ПМФ во Скопје.....6

СТАТИИ, СТРУЧНИ ПРИЛОЗИ И МАТЕРИЈАЛИ НА ТЕМА: “ЕТНОТУРИЗМОТ И ЕТНОЛОШКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО”

Albena Georgieva (Bulgaria), Religious narratives and pilgrimage.....10

Antonija Dzaja Peshevski (Croatia), For tourism product of ethnotourism
in Macedonia..... 17

Зоранчо Малинов (Скопје, Македонија), Штипската пастрмалија(да)
– храна, забава, бизнис24

Cyntiha Lintz (USA), Cross-Border Regional Tourism: reframing
perceptions of the region.....35

Petko Hristov (Bulgaria) and Mina Hristova (Bulgaria), Sacred places and
cultural memory on the triple-shared border-pilgrimage in the Osogovo
monastery.....45

Tsvetelina Dimitrova (Bulgaria), The Feast of St. St. Cyril and Methodius
as emblem of national identity.....62

Vihra Baeva (Bulgaria), Local Cults and Religious Tourism: Bulgarian-
Macedonian Paralle.....70

Violeta Periklieva (Bulgaria), Vanga and the Development of Pilgrimage
Tourism in the Regions of Petrich, Bulgaria).....81

СОДРЖИНА

МАТЕРИЈАЛИ ОД МЕЃУНАРОДНИОТ СИМПОЗИУМ НА ТЕМА: “ЕТНОТУРИЗМОТ И ЕТНОЛОШКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО”, ОДРЖАН НА 12-ТИ СЕПТЕМВРИ 2014 ГОДИНА ВО СКОПЈЕ

СВЕЧЕНО ОТВОРАЊЕ

Поздравен говор на проф. д-р Зоранчо Малинов, Претседател на
Македонското етнологско друштво.....5

Поздравен говор на проф. д-р Љупчо Ристески, Раководител на
Институтот за етнологија и антропологија при ПМФ во Скопје.....6

СТАТИИ, СТРУЧНИ ПРИЛОЗИ И МАТЕРИЈАЛИ НА ТЕМА: “ЕТНОТУРИЗМОТ И ЕТНОЛОШКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО”

Albena Georgieva (Bulgaria), Religious narratives and pilgrimage.....10

Antonija Dzaja Peshevski (Croatia), For tourism product of ethnotourism
in Macedonia..... 17

Зоранчо Малинов (Скопје, Македонија), Штипската пастрмалија(да)
– храна, забава, бизнис24

Cyntiha Lintz (USA), Cross-Border Regional Tourism: reframing
perceptions of the region.....35

Petko Hristov (Bulgaria) and Mina Hristova (Bulgaria), Sacred places and
cultural memory on the triple-shared border-pilgrimage in the Osogovo
monastery.....45

Tsvetelina Dimitrova (Bulgaria), The Feast of St. St. Cyril and Methodius
as emblem of national identity.....62

Vihra Baeva (Bulgaria), Local Cults and Religious Tourism: Bulgarian-
Macedonian Paralle.....70

Violeta Periklieva (Bulgaria), Vanga and the Development of Pilgrimage
Tourism in the Regions of Petrich, Bulgaria).....81

Joanna Rekas (Poland), Траење - обновување - измислување. Народната култура и етнотуризмот во Полска во почетокот на 21 век.....	88
Јасминка Ристовска-Пиличкова, (Скопје, Македонија), Традиционалното текстилно творештво и можностите за негова афирмација и популаризација.....	103
Биљана Кочишка (Скопје, Македонија), Дигитализирано издание на „Зборникот на Миладиновци“, етно-туристички производ од литературното наследство.....	112
Катерина Младеновска-Ристовска (Скопје, Македонија), Праисторијата во Струшко и нејзината туристичка презентација, со посебен осврт на наколните живеалишта.....	119
Владимир Јаневски (Скопје, Македонија), Народните ора прикажани во текстилното народно творештво.....	129
Боре Неделковски (Скопје, Македонија), Комплексот <i>Македонско село</i> , виртуелност или реалност.....	136
Ванѓел Качев (Скопје, Македонија), Етнолошките мотиви како значајна компонента во туристичката понуда на Македонија.....	164
Драган Георгиевски (Кратово, Македонија), Традиционалната храна и природните реткости основ за развој на туризмот во Кратовско..	177
Јасемин Назим (Скопје, Македонија), Домашно производство на плетенини во Македонија наменето за продажба.....	184
Наталија Милковска (Крива Паланка, Македонија), Староградската кривопаланечка куќа.....	197
Горанчо Ангелов (Штип, Македонија), Народните музички инструменти во функција на етнотуризмот – со посебен осврт на зурлата и тапанот.....	206
Тимко Чичаковски (Скопје, Македонија), Мал музички состав во пределот Дурачка Река.....	216

ПОВОДИ

IN MEMORIAM - АНГЕЛИНА КРСТЕВА (1929 – 2013).....	221
---	-----

Горанчо АНГЕЛОВ (Штип, Македонија)*

НАРОДНИТЕ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ВО ФУНКЦИЈА НА ЕТНОТУРИЗМОТ – СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ЗУРЛАТА И ТАПАНОТ

Апстракт: Етнотуризмот претставува категорија во туризмот која е тесно поврзана со руралните средини кои сè уште, во време на општа глобализација успеале да зачуваат дел од старата наследена традиција. Во Македонија секој етнички предел се одликува со локални знаменитости и своја карактеристична музичка инструментална и вокална традиција кои се презентираат во различни форми како би привлечеле голем број на туристи од земјава и странство што со себе повлекува и одредени бенефити за регионот во кој се одржуваат. Генерално, сметаме дека народното творештво може активно да се вклучи во промоција на културните вредности на земјава, а од друга страна, ова е начин да се мотивираат младите инструменталисти на народни инструменти во негување и чување на инструменталната традиција.

Имајќи можност да проследиме некои настани каде главни музички двигатели беа зурлите и тапаните ќе опишеме некои карактеристики со кои овие настани го привлекуваат вниманието во регионот и надвор од него. Станува збор за манифестациите „Галичка свадба“ и „Пијанечко-малешевска свадба“, настани кои се одржуваат на различни страни од Македонија, одосно во с. Галичник, Западна Македонија и во Делчево, Источна Македонија. На овие две културни манифестации се претставуваат обичаите кои се правеле во текот на свадбениот обред во минатото, со обид поавтентично да се произнесат сите елементи по кои се карактеризирала свадбата некогаш. Секако, сето ова пропратено со звуците на музичките инструменти зурла и тапан, кои со својот звучен интензитет и музички репертоар допринесуваат во целокупната музичко-визуелна слика на свадбата во минатото.

Клучни зборови: музички инструменти, музичка традиција, народни свирачи, зурла, тапан, свадба.

Етнотуризмот како стопанска дејност е фокусиран на природните убавини и сè она што е поврзано со традицијата на одредени средини преку народната духовна и материјална оставштина создавана и напластувана со векови наназад. Духовното и материјално творештво на еден народ наследено од постарите генерации, создадено на еден оригинален традиционален начин, пред да се прикаже на пошироката јавност треба да се открие, да се реставрира и да се донесе во онаа состојба во која било некогаш. Потребата да се прикаже дел од

* Горанчо Ангелов е м-р по етномузикологија и доцент на Музичката Академија при Универзитетот “Гоце Делчев” во Штип.

културното духовно и материјално достигнување на еден народ за туристички цели бара форми на негово презентирање преку кои тоа ќе се произнесе и истото ќе донесе одредени бенефити за самиот регион па и пошироко. Во Република Македонија постојат големи потенцијали кои го привлекуваат вниманието на домашни и на странски посетители, а воедно допринесуваат и за афирмација на Македонија на глобално ниво. Со својата местоположба, Македонија како земја која во минатото, па и денес претставува раскрсница на многубројните култури од запад кон исток и обратно, претставува територија која изобилува со богата културно-историска традиција.¹

Во градењето на севкупната традиција (храна, архитектура, обичаи, песни, ора, музички инструменти и др.) учествувало локалното население и оние коишто не потекнувале од овие простори, но од одредени причини останувале да живеат овде, задржувајќи ги своите културни навики. Ова резултирало со спонтано наметнување на традиции кои не се автохтони, но со текот на времето биле прифатени од локалното население и обратно, новодојдените ги прифателе традициите на локалното население. Оваа спонтана појава резултирала со создавање на една уникатна традиција, која и во денешни услови сама по себе предизвикува внимание и потреба истата да се задржи да продолжи. Обичаите кои биле карактеристични за ова поднебје одолеале на времето и на разните притисоци предизвикани од бурните воено-политички случувања на Балканот, а ние имаме обврска да ги зачуваме и преку нивна реконструкција да ги прикажеме што поавтентично.

Нашите истражувања нè наведуваат на тоа, дека носителите на овој вид туризам се фокусирани на локалните обележја карактеристични за одредени региони, а времето на реализација го прилагодуваат според настаните кои се одвиваат во тие региони. Голем број на настани имаат своја традиција на одржување, а туристичките институции ги прилагодуваат своите активности според овие настани. Покрај бројните организирани манифестации, туризмот се фокусира и на настани кои се организираат по повод верските празници, а на кои може да се проследат некои народни обичаи. На овие народни собири мошне често се присутни и народните музички инструменти кои преку својата музика го потенцираат значењето на празникот во животот на луѓето.

Според состојбата на терен можеме да заклучиме дека за време на организирањето на некои културни манифестации, или пак, за време на празнувањето на верските празници во Македонија, покрај локалните жители, голема е посетата и на луѓе кои доаѓаат од други општини во земајата, но и посетители од странство, кои пројавуваат интерес за македонската култура. И во двата случаи кога посетителите се од зем-

¹ Етномузикологот Ѓорѓи Смокварски во својата докторска дисертација истакнува: „Историските, географските, социјалните, политичките и другите општествени услови имале непосредно влијание врз севкупниот културен развој на Балканот, а особено врз создавањето, негувањето и зачувувањето на народното творештво како своевидна долговремена традиција“ (Смокварски Ѓ., 1983: 3).

јава или од странство и доаѓаат организирано или поединечно, се создаваат услови за презентирање на целокупното локално наследено знаење од сите сфери (производство на здрава храна, производство на традиционални текстилни производи, производи од дрво, изработување на народни музички инструменти, свирењето на народни музички инструменти итн.). Можеме да констатираме дека голем број од културните манифестации со различна содржина имаат за цел тому тоа, да привлечат домашни и странски туристи и да им прикажат одредени знаменитости кои се карактеристични за самиот регион.

*Музикото и играорното наследство
како дел од етнотуристичката понуда*

Автентичното музичко и играорно творештво кое се создавало на тлото на денешна Р. Македонија претставува непресушен извор на со векови создаваното и таложено музичко и играорно фолклорно богатство. Оваа заоставштина од нашите предци мора да се зачува и да се негува и секако, да се промовира преку различни форми. Зачуваните извори кои говорат за некогашното одвивање на свадбите како настан исполнет со многубројни обреди надополнети со музички и играорни елементи овозможуваат нивна реконструкција и автентично презентирање пред поширокиот аудиториум.

Етнотуризмот, меѓу другото, фокусирајќи се на сè она што е поврзано со традицијата на локалните средини, ја опфаќа и музиката и музичките инструменти кои се карактеристични за регионот кој е цел на туристичка презентација. Музичките инструменти, инструменталистите и автентичната музика по која се одликува посетениот регион, допринесуваат во врежувањето на целокупна визуелна и звучна слика кај секој посетител. Организираните манифестации за промоција на културните вредности се една од формите на презентирање на духовното и материјално наследство кои привлекуваат бројни посетители од земјата и странство. Културните манифестации кои во својата програма го опфаќаат народното играње, пеење и свирење на народни музички инструменти, претставуваат популарни туристички дестинации и за домашни и за странски туристи кои се љубители на македонскиот музички фолклор. Овие организирани настани допринесуваат за популаризација на играорниот и музичкиот инструментален и вокален фолклор, а воедно претставуваат можност домашни и странски посетители да ја запознаат македонската музичко-играорна традиција на еден непосреден начин.

*Музичките инструменти зурла и тапан
- звучни симболи на свадбата некогаш и денес*

Во нашиот труд фокусот е насочен кон музичкиот инструмент зурла, кој со својот звучен интензитет е неделлив звучен сегмент од многубројни настани кои се одржувале и сè уште се одржуваат во Република Македонија. Зурлата и зурлацијата, тапанот и тапанцијата,

уште во далечното минато имале значајна улога во свадбениот обреден комплекс при изведбата на низа обичаи. И во денешно време во некои делови на Македонија, за време на одржување на свадба, покрај оркестрите составени од современи инструменти, среќаваме и зурлациско-тапанциски состави.

Со заложбата на поединци и институции да се зачуваат спомените на одвивањето на свадбата во минатото, со што ќе се зачуваат од заборава многубројните обреди кои се практикувале за време на свадбата, се отпочнува со реконструкција на свадбата во мијачкото село Галичник, во близина на Дебар. Оваа веќе популарна манифестација во земјава и светот, позната како „Галичка свадба“ со децении го привлекува интересот на огромен број на посетители од земјава и странство. Галичката свадба традиционално се одржува во селото Галичник во деновите кога се празнува христијанското празник Петровден. Карактеристично е дека свадбите во Галичник се одржувале по традиција најчесто на Петровден - 12 јули, а поретко на Голема Богородица - 28 август (Кличкова В., 1965: 99).

Друг обид да се направи одредена реконструкција на свадбата во Пијанечко-малешевскиот регион се реализира преку организирање на Пијанечко-малешевска свадба, која се одржува во градот Делчево, на почетокот на месец септември. Во самите настани се вклучуваат и локалните жители, кои со својот локален дијалект облечени во традиционални носии карактеристични за самиот регион го надополнуваат традиционалниот рурален амбиент, враќајќи ги присутните во минатото. Она што е заедничко за двете свадби е тенденцијата да се привлече поголем број на посетители од земјата и странство, со цел, промовирање и популаризирање на свадбата некогаш, што само по себе носи одредени финансиски бенефити за потесниот регион. Имајќи можност да ги проследиме овие две свадби, нашето внимание го фокусиравме на музичката придружба, којашто на Галичката свадба ја сочинуваа зурли и тапани, додека на Пијанечко-малешевската свадба доминираа тапаните, карактеристични за крајниот источен регион на Македонија.

Галичка свадба, с. Галичник (Западна Македонија)

На манифестацијата Галичка свадба, која ова (2014) година се одржа по 41 пат, се издвојуваше од претходните манифестации по тоа, што имаше два пара младоженци, односно паралелно се одржаа две свадби. Вера Кличкова забележува дека според кажувањата на постарите луѓе, во ова село се одржувале и по 50 свадби (Кличкова В., 1965: 99). Автентичната средина, местоположбата на с. Галичник и неговото опкружување се одразуваат кај сите учесници на свадбата што допринесува за создавање на целокупниот амбиент во кој секој посетител се чувствува како да е дел од свадбата.

Познатите српски етнокореолози, сестрите Верица и Даница Јанковиќ, истражувајќи ја играорната традиција во Западна Македонија, забележуваат дека во Мијачката област инструменталната музика

се изведувала на локални инструменти, зурли и тапани со кои се придружувале и ората (Јанковиќ Љ. и Д., 1948:26). Македонскиот етнолог, пак, Вера Кличкова, за овој настан истакнува: „Во тие свадбени денови с. Галичник и околните планини одекнувале од тапани, од зурли и од радоста на свадбарите“ (Кличкова В., 1965: 99). Несомнено е дека во самиот тек на одвивањето на свадбата, мошне важна улога имаат зурлациите и тапанциите, затоа пак, како и секоја година, поради летните горештини, за зурлациите и тапанциите и оваа година, беше направена импровизирана колиба од гранки во која тие се одмараат, додека се изведува некој обичај кој не е пропратен со музика (Фотографија 1).

Фотографија 1. Колиба од гранки за одмор на свирачите

Музичката придружба на овогодинашната Галичка свадба ја сочинуваа 5 зурли и 5 тапани од Дебар. До одреден момент зурлациите настапуваа заедно, а звучниот интензитет допринесуваше целиот настан да има посебен музичко-визуелен израз. По тргнувањето по невестата тие се одвоија во две групи, од кои, едната составена од три зурли и три тапана, а другата од две зурли и два тапана. Зурлациското семејство Мајовци од Дебар е традиционална музичка придружба на Галичката свадба. Зурлациите со кои имавме можност да зборуваме, велат дека свирењето на Галичка свадба било традиција на нивните фамилии и дека пред нив свиреле нивните татковци и дедовци (Фот. 2 и 3).

Фотографија 2 и 3. Зурлациско-тапанциски состави на Галичка свадба

Паралелното одвивање на свадбите, иако го одвои вниманието на посетителите, од звучен аспект овозможуваше да се слушне музиката на двете групи што на присутните им создаваше чувство на постојано присуство на зурлите и тапаните кои одекнуваа од две спротивни страни на селото. Покрај со музиката изведба, свирачите имаа и свои визуелни сцени кои ги изведуваа во одредени моменти. Овие сцени опфаќаа синхронизирани кружни движења од страна на тапанците што предизвикуваше посебни овации кај присутните. Писокот на зурлите и одекот на тапаните надополнето со традиционалните носии во кои беа облечени зурлаците и бројното присуство на жители во традиционални галички (мијачки) носии на свадбениот ритуал му го даваа целиосниот визуелно-музички одраз на минатото што резултира со се поголемата посетеност од страна на бројни домашни и странски туристи.

Пијанечко-малешевска свадба, Делчево (Источна Македонија)

Пијанечко-малешевската свадба како организирана манифестација од страна на Општина Делчево има за цел да ја популаризира свадбата од минатото во овој регион. Свadbата како настан не беше организирана поединечно, а самата манифестација опфаќаше и настапи на културно-уметнички друштва кои на организирана сцена презентираа дел од нивниот играчки репертоар. Свadbата отпочна од центарот на градот каде што и заврши со заедничко оро на сите учесници. Ние нема да го опишуваме целиот тек на свadbата, туку ќе ја опфатиме музиката придружба која беше присутна на свadbата. На Пијанечко-малешевската свадба за разлика од Галичката, имаше три типа на музика. Првата музика беше составена од лимени дувачки инструменти, на кои свиреа Роми од Делчево, а кои се несвојствени за македонската музичката традиција (Фотографија 4).²

Фотографија 4. Оркестар од лимени дувачки инструменти

Паралелно со оваа музика, имаше состав од 7 тапани кои беа главните музички двигатели во текот на одвивањето на свadbата и при-

² Составите од лимени дувачки инструменти придружени од тапан се нарекуваат Блех-оркестар.

дружните обичаи. Во придружба само на тапани, жените кои беа дел од свадбената поворка го изведоа орото Копачка, оро карактеристично за Пијанечкиот крај (Фотографија 5).

Фотографија 5. Орото „Копачка“ во придружба на тапани

Тапаните како мошне омилен инструмент во овој дел на Македонија допринесуваа во одржувањето на музичкиот континуитет. Целиот тек на свадбата (одење по невеста, земање на невестата) беше пропратен до Блех-оркестарот и составот од тапанци. Непосредно пред одењето кај невестата, уште еднаш се одигра орото Копачка, но овој пат само од мажи (Фотографија 6).

Фотографија 6. Орото „Копачка“ исполнето од мажи

За време на одењето по невеста и по враќањето, свадбарите играа во придружба н оркестарот од лимени инструменти и повремено само со тапани. По земањето на невестата од нејзиниот дом, свадбарите се упатија во центарот на градот, каде беше подготвена сцена на која треба да се прикажат дел од свадбените обичаи. По враќањето на свадбарите на сцената, ги пречекаа зурлации и тапанции кои допринесоа да се почувствува вистинскиот звучен амбиент на свадбите во ми-

натото. Зурлацкиот состав беше од Берово, составен од три зурли и два тапани (Фотографија 7).³

Фотографија 7. Зурлацки состав од Берово

Дел од свадбените обичаи се изведоа на сцена по што свадбарите придружени од зурлаците и тапаните одиграа заедничко оро пред бината на кое учествуваа и останатите учесниците на манифестацијата. Подоцна се придружи и блех-оркестарот, по што музиката ја изгуби смислата. По завршувањето на зедничкото оро, присутните беа поканети на традиционален ручек, кој се одржа во манастирски комплекс, во непосредна близина на Делчево. Овде веќе можеше да се почувствува топлината на свадбата, бидејќи официјално манифестацијата сè уште траеше со уште некои обичаи кои се изведуваа пред и околу ручекот. И овде свиреше зурлацкиот состав, кој имаше задача да ги развеселува младоженците, нивните блиски и останатите присутни гости (Фот. 8).

Фотографија 8. Свирење на зурли и тапани во чест на младоженците

По завршувањето на свечениот ручек, на кој имаше традиционална храна приготвена од бројните учесници и од организаторите на свадбата, манифестацијата беше завршена.

³ Дестановски се почитувана фамилија која има долгогодишна зурлацка традиција и се мошне присутни на голем број настани во Пијанечко-малешевскиот регион.

Правејќи една паралела помеѓу двете свадби, можеме да кажеме дека Галичката свадба се организира со поголема сериозност, што секако се должи и на повеќедецениската традиција, а самата иницијатива за заживување на манифестацијата Пијанечко-малешевска свадба е од големо значење за овој регион, во кој на музичкиот фолкор му се дава големо значење.⁴ Самите настани се со востановени календарски термини, односно времето на одржување е константно секоја година, овозможувајќи им на туристичките агенции да ги вметнат во агендата на потенцијалните туристи кои сакаат да ги запознаат свадбените обичаи и музичките инструменти на македонскиот народ.

Како заокружување на нашето излагање ја согледуваме употребата на зурлата и тапаните на двете манифестации кои имавме можност да ги проследиме. Бевме сведоци дека народните музички инструменти со својот музички израз допринесуваат за задржување на автентичната музичката традиција на два региони кои се наоѓаат на крајната западна и крајната источна страна на Македонија. Инструменталната придружба на Галичката свадба од зурли и тапани допринесуваше за автентично претставување на свадбата како семеен настан, кој имал значајна улога и во животот на селската заедница. На Пијанечко-малешевската свадба доминираа музички инструменти несвојствени за постарата музичка традиција, што ја нарушуваше предвидената автентичност на прикажување на свадбата во минатото. Неминовна е потребата од музичката придружба која ќе ја сочинуваат народните музички инструменти зурли и тапани, или пак, некои од останатите народни музички инструменти: кџане, гајда, шупелка и др. Со употребата на народните музички инструменти на настани кои имаат туристички признак се задржува автентичната звучна пулсација, а музиката и музичките инструменти остануваат длабоко врежани во перцепцијата на присутните.

Библиографија:

Кличкова Вера. Свадбените обичаи од селото Галичник – Дебарско, Гласник на Етнологскиот музеј, бр. 2. Скопје, 1965.

Смокварски Ѓорѓи, Архаичните форми на двогласното народно пеење на Балканот (докторска дисертација, одбранета на Факултетот за музичка уметност при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, 1983 год. (ракопис).

Јанковиќ Љубица и Даница, Народне игре, књ. IV, Београд, 1948.

⁴ Имајќи во предвид дека и на оваа манифестација целта е да привлече посетители од поширокиот регион, констатиравме дека е потребно поголемо ангажирање на организаторите, со што и овој настан во иднина ќе завземе значајно место на туристичките мапи и ќе претставува привлечен културно- туристички настан.

Gorancho ANGELOV (Shtip, Macedonia)*

**FOLK MUSICAL INSTRUMENTS
AT THE SERVICE OF ETHNOTOURISM
– WITH SPECIAL EMPHASIS ON THE DRUM AND ZURLA -
(Summary)**

Ethno tourism is a tourism category which is closely linked to rural areas that have managed to preserve part of the old inherited tradition in a time of globalization. In Macedonia, every ethnic region features local landmarks and distinctive musical instrument and vocal traditions presented in various forms so as to attract a large number of tourists from the country and abroad which entails specific benefits for the region in which they are held. In general, we believe that folklore may be actively involved in promotion of the cultural values of the country. On the other hand, this is a way to motivate young musicians who play traditional instruments to nurture and preserve the tradition of instruments.

Having had the opportunity to see some major music events where the main characters were zurlas and drums, we will describe some features of these events that attract attention in the region and beyond. It is about the events of "Galichka Wedding Ceremony" and "Pijanechko-Maleshevska - Wedding Ceremony", events held in different parts of Macedonia i.e. in the village of Galičnik, Western Macedonia and Delčevo, Eastern Macedonia. These two cultural events reveal the customs that used to be followed during wedding ceremonies in the past in the attempt to present an authentic picture of all the elements that made up the wedding ceremony. Of course all of this is accompanied by the sounds of the zurla and drum musical instruments which make contribution with their sound intensity and musical repertoire to the overall musical-visual illustration of the wedding in the past.

* Gorancho Angelov is MA of Ethno-Musicology and Assistant Professor of Music Academy - University "Goce Delchev", Shtip (R. Macedonia).